

Het voorstel om voor het stripmaandblad *Vécu* een nieuwe reeks te schrijven, komt voor François Corteggiani op het goede moment. Marc Malès, de tekenaar met wie hij *Bloed & Stilte* start, weet veel over de periode waarin de maffiareeks zich afspeelt en heeft zelf al twee albums in dat tijdperk gesitueerd. Maar de omvang van het project schrikt Malès aanvankelijk af. Corteggiani weet integendeel goed genoeg waaraan hij begint. “Vanaf het begin heb ik de reeks in tien albums verdeeld. Elk deel zou gaan over verschillende gebeurtenissen, die van begin tot eind rond een centraal element werden geplaatst — met uitzondering van deel 8, waarvan de enige actie plaatsvindt op Sicilië en het verhaal vertelt van de belangrijke rol die de mafia speelde bij de landing van de Amerikaanse troepen tijdens de Tweede Wereldoorlog.”¹

LUCIANO EN PUPARO

Uit het historische hoofdstuk in de vorige integrale en ook in dit deel is duidelijk dat Corteggiani zich voor het levensverhaal van Johnny Puparo laat inspireren door dat van de tot Amerikaan genaturaliseerde Italiaanse maffioso Salvatore Lucania (1898-1962), bijgenaamd Lucky Luciano. Feiten en fictie verweeft de scenarist naar hartenlust. “Het verhaal bevat de belangrijkste kenmerken van Luciano’s leven. [...] Johnny Puparo is niemand minder dan Lucky Luciano. Van zijn razendsnelle opkomst in de onderwereld tot zijn gevangenschap en uiteindelijke verbanning uit de Verenigde Staten, via zijn passie voor vrouwen en zijn seksuele problemen, alle gebeurtenissen in Puparo’s leven zijn die van de maffiagodfather. De reden dat ik hem niet onder zijn echte naam heb gepresenteerd, is om de licht romantische kant van de reeks te behouden, die anders een reportage zou zijn geworden. Aan de andere kant verschijnen alle personages die om hem heen draaien onder hun echte identiteit. [...] Maar ik wilde het levensechte personage niet gebruiken om zelf meer vrijheid te hebben. Daarom heb ik Johnny Puparo gecreëerd. Daardoor kon ik een denkbeeldige broer voor hem verzinnen die een hoofdpersonage (de verteller) werd, en ik kon hem ook betrekken bij meer gevarieerde gebeurtenissen. Ik dacht dat het interessanter zou zijn om het onderwerp op deze manier te behandelen in plaats van alleen het biografische verhaal te volgen. En bovenal kon ik van hem een personage maken met een paar sterke punten, en een soort verlossing voor hem verzinnen. De

EINDE VAN EEN TIJDPERK

door David Steenhuyse

echte Luciano was een crimineel genie en hij moet intelligent zijn geweest, maar hij was een compleet klootzak! Met zo iemand kan je je niet echt identificeren. Met Johnny Puparo kon ik hem keuzes laten maken die de echte Luciano resoluut zou hebben geweigerd! Bovendien kennen we het verhaal van Luciano’s leven niet tot zijn opkomst bij de Cosa Nostra. Het hele begin van de stripreeks, vóór zijn aankomst in de Verenigde Staten, is pure fictie.”¹²

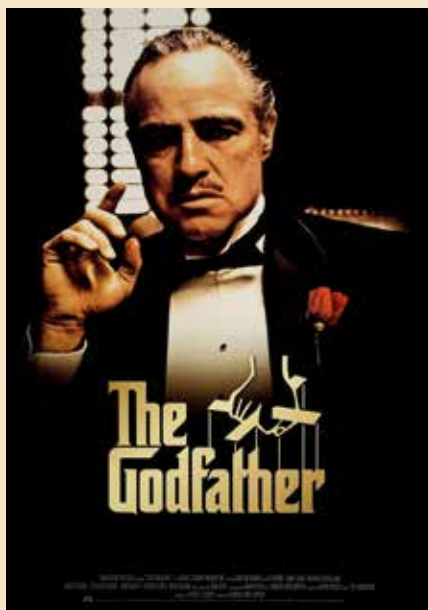
NIEUWE TEKENAAR

Vanaf het tweede deel vinden we de hoofdpersonages terug in het New York van rond de eeuwwisseling, in de wijk Little Italy, tussen

de immigranten waar de eerste bendes oprichters actief waren. Dat beeld is bekend geworden dankzij maffiafilms als *The Godfather* (1972) van Francis Ford Coppola en *Once Upon A Time In America* van Sergio Leone, die na de release in 1984 nog vers in het geheugen ligt bij Corteggiani. Het risico om in de schaduw te staan van dergelijke filmklassiekers is hij bereid te nemen. “Ik denk dat er altijd een risico op herhaling is, want het is onvermijdelijk dat elk groot thema al door iemand anders voor jou is aangepakt. Maar dat moet je niet ontmoedigen om te doen wat je wil doen. Een schrijver zal altijd een manier vinden om er zijn eigen persoonlijke stempel op te drukken, door middel van bepaalde dialogen, zijn eigen manier om dingen te verwoorden... We werken allemaal met gemeenschappelijk materiaal, maar ieder van ons behandelt het op zijn eigen manier.”¹ Ook de verandering van tekenaar heeft een invloed op Corteggiani’s aanpak. Om persoonlijke redenen stopt Marc Malès na drie albums. Jean-Yves Mitton neemt het vanaf deel 4 van hem over en zingt het samen met Corteggiani uit tot het einde van de rit in deel 10. “Ik betreunde het vertrek van Malès echt omdat hij voor mij de ideale tekenaar was om aan de reeks te werken. Voor mij zal Malès altijd onlosmakelijk verbonden zijn met *Bloed & Stilte*. Hij heeft de personages gecreëerd en voorzorg ze van een enorme dosis emotie en menselijkheid. Gelukkig was Mitton in staat om ze over te nemen en ze verder tot leven te brengen. En zoals je kan zien, heeft hij de eerste cyclus zonder haperen tot een goed einde gebracht. [...] Ik probeer me altijd aan te passen aan de tekenaar met wie ik werk. Door over te stappen van Malès naar Mitton heeft de serie waarschijnlijk iets van zijn intimiteit verloren en aan actie gewonnen.”¹

© Slim Aarons

Boven: Lucky Luciano tijdens zijn verblijf in Sicilië. Hij is de grootste inspiratiebron voor het leven van Johnny Puparo in *Bloed & Stilte*. **Midden:** Luciano’s levensverhaal biedt ook inspiratie voor Mario Puzo’s roman *The Godfather*, in 1972 verfilmd door Francis Ford Coppola met Marlon Brando in de hoofdrol. **Links:** Johnny Puparo, fragment uit deel 3, *Tien Dolle Jaren*.

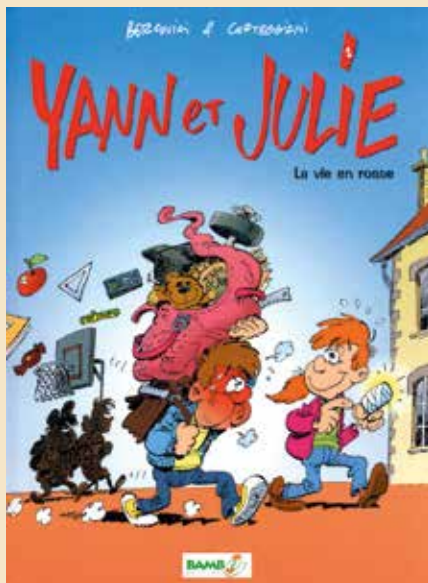
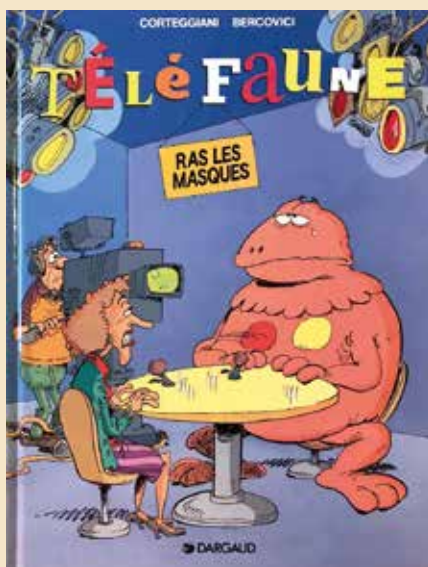
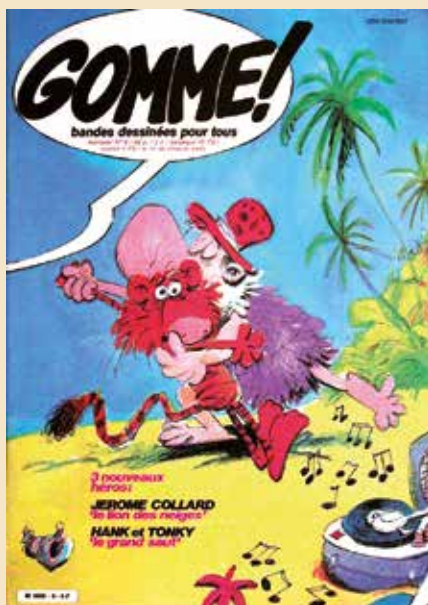
GEEN WEG TERUG

Gaandeweg het uitschrijven van het vooraf bepaalde stramien voor *Bloed & Stilte* veranderen diverse elementen. In zijn tiendelige cyclus laat Corteggiani het na om het ontstaan van de gokstad Las Vegas te vertellen. Hij kiest in de plaats voor de infiltratie van de maffia in Hollywood, een evolutie die zich op hetzelfde moment als de gebeurtenissen in Las Vegas ontplooit. Die keuze is echter ingegeven door een actueel gegeven in 1991 bij het schrijven van *Bloed & Stilte 6: Omerta*. “Het was een voorwendsel om te praten over regisseur Frank Capra, die ik aanbid. Mijn oorspronkelijke bedoeling was te zinspelen op de creatie van Las Vegas door de gangster Bugsy Siegel, maar Frank Capra was net overleden. Ik wilde een eerbetoon aan hem brengen door hem in dit album te laten verschijnen. Dus liet ik mijn oorspronkelijke plan varen om Bugsy Siegels vele andere activiteiten aan de westkust, zijn verhuizing naar Hollywood en de chantage die hij uitvoerde op de grote studio’s te behandelen. Toegegeven, ik had dit avontuur kunnen voortzetten door het uit te breiden met de oprichting van Las Vegas, maar dat zou het quotum van tien albums dat ik mezelf had opgelegd, hebben overschreden. Dus kwam ik terug naar de oostkust. [...] Achteraf besef je dat je fouten hebt gemaakt, dat je dingen bent vergeten en je hebt altijd spijt. Maar als je het eenmaal gedaan hebt, is er geen weg meer terug. In ieder geval had ik mezelf grenzen opgelegd. Ik was vastbesloten om niet meer dan tien albums te maken.”¹

ZWANENZANG

Voordat het maffiaverhaal zich terug aan de oostkust ontplooit, permitteert Corteggiani zich nog een uitstapje naar Havana, Cuba, in *Bloed & Stilte 7: Het Tiende Grote Arcanum*. “Het Cuba van Batista en zijn compromissen met de Amerikaanse maffia, die de dictator een comfortabel inkomen hadden gegarandeerd in ruil voor toestemming om het land in een gok- en prostitutieparadijs te veranderen, is een van de verplichte passages voor iedereen die geïnteresseerd is in de geschiedenis van de misdaadorganisatie. Het is moeilijk om eraan te ontsnappen. Bovendien gaven die twee albums, de delen 6 en 7, de tekenaar een grafische verademing waardoor hij iets anders kon tekenen dan de straten van New York.”¹

Ook deel 8, *De Vier Provinciën van het Ave-Maria*, leidt weg van New York. Het uitbreken van de Tweede Wereldoorlog slaat Corteggiani over, het landen van de geallieerde troepen in Sicilië grijpt hij echter gretig aan voor zijn verhaal. “Ik liet de gevechten en de verschillende soorten handel, waarbij de maffia betrokken was tijdens het conflict, achterwege om me te

Lang niet alle samenwerkingen tussen Philippe Bercovici en François Corteggiani schoppen het in de jaren 1980 en 1990 tot albums. *Robinson et Zoé* verschijnt enkel in de stripbladen *Gomme!* en *Circus*. Van *Téléfaune* en *Yann et Julie* komen elk twee albums uit.

concentreren op een belangrijk punt in de geschiedenis van de organisatie, namelijk de hulp die de maffia — dankzij zijn steun in Sicilië — gaf aan het Amerikaanse leger ten tijde van de geallieerde landingen op de Italiaanse kust. Ik vond het essentieel om naar dit aspect te kijken om te begrijpen hoe de maffia in die tijd was en wat het zou worden na het einde van de oorlog, met zijn nieuwe politieke allianties en zijn zogenaamde diensten aan het land.”¹ De delen 9 en 10 bieden Corteggiani de mogelijkheid om de wurggreep van de maffia op de vakbonden van vrachtwagenchauffeurs, de Teamsters, uit te spitten. *De Dans zonder Einde* komt toch tot een einde met daarin een bijeenkomst van maffiakopstukken die werkelijk heeft plaatsgevonden in Apalachin in 1957. Corteggiani verduidelijkt zijn keuze: “Ik heb het gevoel dat deze bijeenkomst het einde van een heel tijdperk betekende. Het was echt een van de laatste grote bijeenkomsten van alle maffiabazen bij elkaar, zoals ze dat in hun hoogtijdagen in Atlantic City hadden gedaan. Daarna volgde het uiteenvallen. Met de komst van maffia’s uit andere continenten veranderde de maffia-activiteit. Ze werden gewelddadiger, bloediger en nog angstaanjagender. Apalachin vertegenwoordigde de zwanenzang van een maffia die gebaseerd was op een bepaald concept van eer — toegegeven, discutabel — en familiebanden. De cirkel van het verhaal was rond.”¹

JEUGDSTRIPS

Intussen breidt de beroepsscenaarist zijn omvangrijke oeuvre nog meer uit met reeksen en samenwerkingen. Hier is een overzicht, te beginnen met creaties voor jeugdige lezers of in het komisch register.

Hij schrijft en tekent in 1982 een verhaal van *Hank et Tonky* voor het stripblad *Gomme!* dat Glénat in 1981 op de markt brengt voor een volwassen publiek. Daar passen diverse komische strips van Corteggiani in, zo ook *Robinson et Zoé*, over een oudere man en een vreemde vogel op een niet zo verlaten eiland. Deze gags zijn getekend door Philippe Bercovici met wie Corteggiani een hoop reeksen creëert. *Robinson et Zoé* loopt na het stopzetten van *Gomme!* verder in *Circus* tot in 1984.

In 1987 herwerkt Corteggiani met Bercovici een eerdere strip, *Testar le Robot* (getekend door Ramon Monzon voor *Gomme!*) tot een album dat in 1987 bij Fleurus verschijnt.

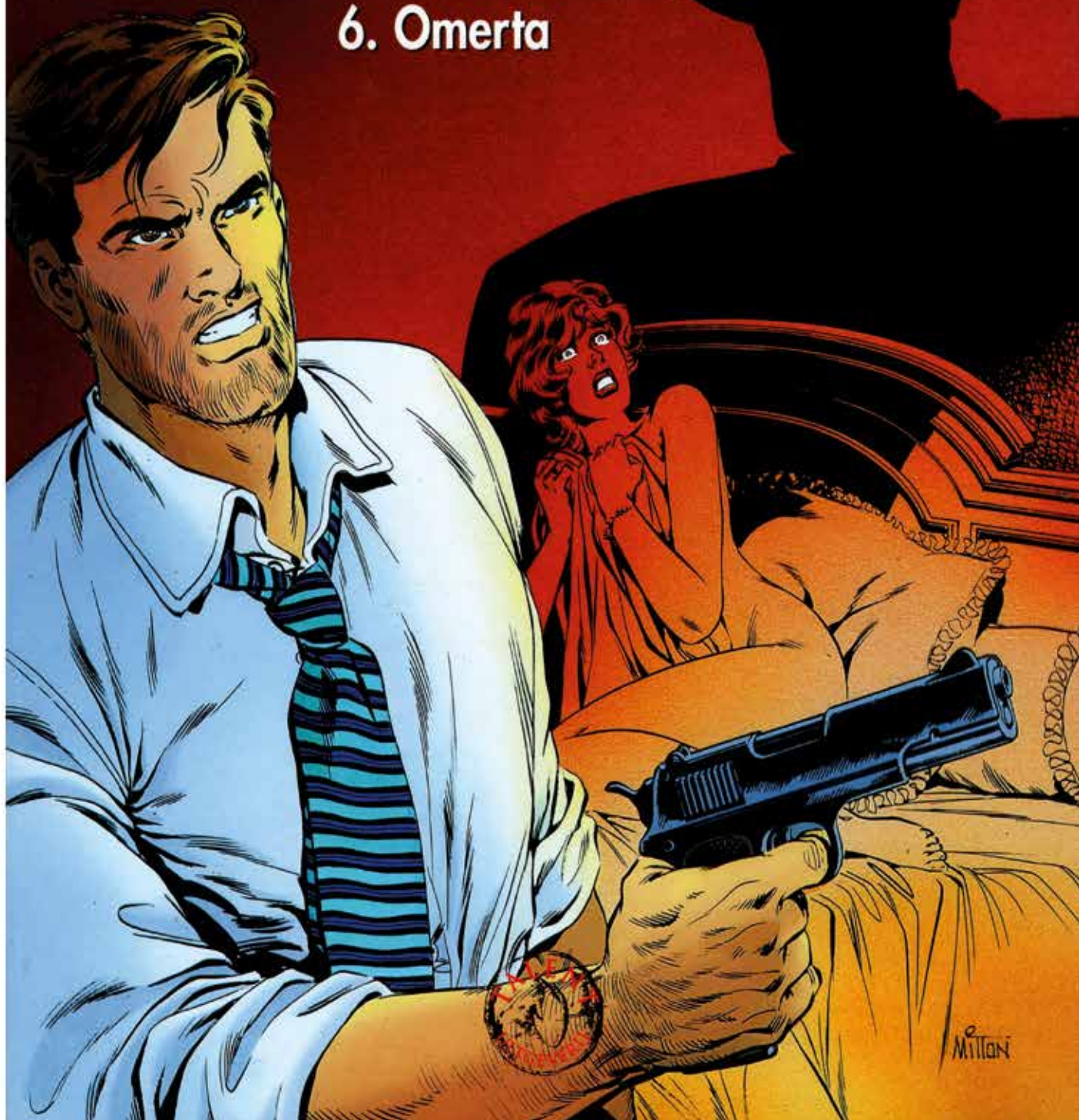
Voor het Franse tijdschrift *Je Bouquine* werkt het duo aan komische, korte verhalen van een op de aarde gestrande alien onder de reeksnaam *Barnabé, Envoyé Spécial* (1986-1987).

Voor hetzelfde blad scheppen de twee stripmakers de gagreeks *Big Bang Orchestra*, over

CORTEGGIANI - MITTON

Bloed & Stilte

6. Omerta

De eerste uitgave van *Omerta* verschijnt in 1997 (hardcover) en 1998 (softcover) als deel 6 bij Talent.
De eerste druk in het Frans bij Glénat dateert van 1992.

KING KONG

Wanneer *Ciro Villanova* aan zijn belagers in de *Sunset Studio* probeert te ontkomen, vlucht hij een pakhuis binnen en komt zowaar oog in oog te staan met... *King Kong*! Levensgroot, in vergelijking met *Ciro* gemakkelijk zo'n zes tot zeven keer groter. Dat is best een vreemde ontwikkeling, want bij het filmen van *King Kong* in 1933, wordt nooit een compleet levensgroot model van de gigantische gorilla gebruikt. De meeste scènes met *Kong* worden geschoten in de stopmotiontechniek met poppen van

zo'n 45 centimeter groot. Frame voor frame wordt iedere stap of beweging vastgelegd om ze daarna aan elkaar te lassen tot een bewegend beeld. Daarnaast is er nog een klein *King Kong*-popje van een tiental centimeter hoog voor de wijde, panoramische shots. Voor de directe interactie met acteurs gebruiken de filmmakers een levensgrote buste van de primate en een gigantische hand en voet op maat van een gorilla van 40 meter hoog. Het zorgt allemaal voor een *King Kong* die groeit en krimpt naar gelang de scène, van zo'n 5 tot 7,5 en dus zelfs 40 meter hoog.

King Kong is een film van *RKO Pictures*, een studio die met witwassen geld uit de schatkist van *Al Capone's Chicago Outfit* mee wordt opgericht door *Joseph Kennedy*, de pater familias van de *Kennedy*-familie waartoe ook de latere president *John F. Kennedy* hoort. *Sunset* verwijst ofwel naar de *Sunset Gower Studios*, ofwel naar een onderafdeling van *Warner Bros*, die vooral bekendheid verwerft met de *Looney Tunes*-tekenfilms in zwart-wit. (JDS)

SNELLE AUTO'S EN MOOIE VROUWEN

Wanneer *Ciro* de mooie *Christina* ophaalt, vreest ze dat hij zal komen opdruven met een *T-Ford*. Dat is de in massa geproduceerde wagen voor het grote publiek die in 1927 uit productie wordt gehaald. In 1935 is een *T-Ford* dus noodgedwongen een tweedehands vehikel. Maar ze moet niet bang zijn, *Ciro* daagt namelijk op in niets minder dan een 1935 *Duesenberg Model SJ Convertible*, een sportieve versie van het eigenlijk ook al niet zo doordeweekse *Model J*.

Een *Duesenberg* kan de jouwe zijn voor zo'n 25.000 "Depression Dollars", naar onze tijd omgerekend en rekening houdend met inflatie het equivalent van zo'n 550.000 dollar, ofwel een flink half miljoen euro. Een luxewagen voor de kapitaalkrachtigen, ook al is de uitvoering op dat ogenblik al ietwat gedateerd. Dat wordt ruimschoots gecompenseerd door het feit dat de *Duesenberg* met topsnelheden

tot 220 kilometer per uur de snelste wagen op de weg is. Zoals de uitdrukking toen luidde: "De enige wagen die een *Duesenberg* kan voorbijsteken, is een andere *Duesenberg* en dan alleen als de eigenaar van de eerste *Duesenberg* daarmee instemt."

Enkel beroemdheden, steenrijken en houders van adellijke titels worden gezien in het voertuig. Beroemd of berucht, want ook *Al Capone* bestelt een exemplaar en dat is uiteraard een speciale gepantserde versie.

Van de supercharged *SSJ*-versie bestaan slechts twee exemplaren en die behoren toe aan Hollywood-grootheden *Gary Cooper* en *Clark Gable*. Dat zet *Ciro's* gevatte repliek op *Christina's* reactie mooi in perspectief. Als zij zich luidop afvraagt "Bent u het echt?!", antwoordt hij ludiek: "Wie anders? *Clark Gable*?" Dat had dus, op basis van de wagen die hij voorrijdt, best gekund! (JDS)

SIGAREN STEEK JE AAN MET EEN LUCIFER!

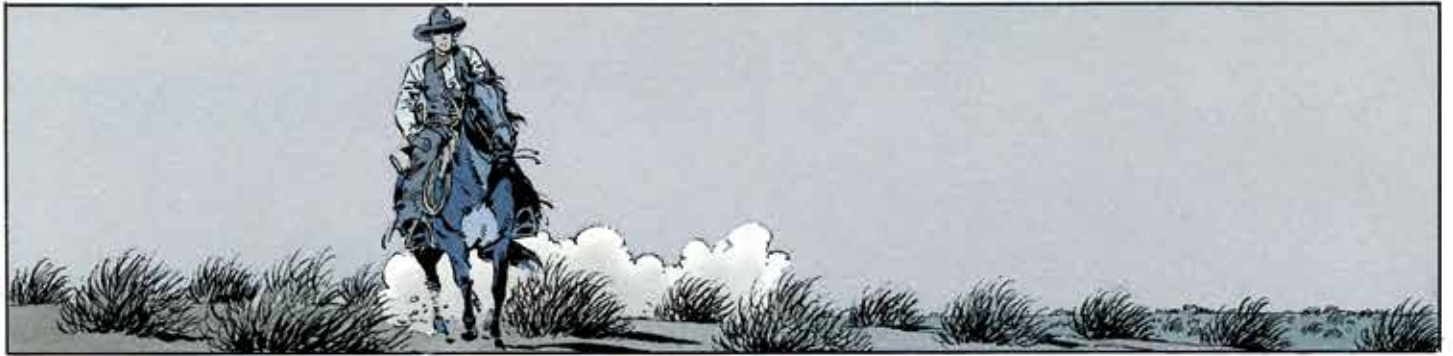
De oude *Ciro* is formeel: een goede sigaar steek je met een lucifer aan! Maar wat blijkt? Sigarenliefhebbers zijn het niet noodzakelijk met hem eens. Eigenlijk maakt het middel waarmee je de sigaar aansteekt niet zoveel uit. Waar het echt op aankomt om de authentieke smaak van je sigaar veilig te stellen, is dat je ze niet in de vlam mag steken bij het aanmaken. De tabak mag niet zo

heet worden dat ze bitter smaakt. Een sigaar in het hart van een vlam houden en stevig aan de sigaar puffen is dus uit den boze. De ervaren roker warmt de sigaar op zonder ze daadwerkelijk in de vlam te houden. Een elektrische warmtebron of — iets traditioneler — een aangestoken stukje cederhout zijn de populairste manieren om dat ritueel te plegen. Als je daar de tijd

of het geduld niet voor hebt, zijn de lucifer en de aansteker eigenlijk evenwaardige alternatieven. In principe zal geen van beide zoveel warmte genereren dat ze de tabak oververhitten.

Of de bijproducten van de verbranding de smaak van je sigaar kunnen beïnvloeden, is een nogal semantische discussie. Een lucifer heeft een zwavelkop als ontvlambaar materi-

aal, dus daar bestaat een risico. In aanstekers vind je propaan- of butaangas en soms benzine, zoals in de bekende *Zippo*-aanstekers. Ook aanstekers hebben een onvolledige verbranding en walmen altijd wel wat, waardoor er mogelijk wat smaakeffect ontstaat. De conclusie is duidelijk: sigaren roken is, behalve schadelijk voor je gezondheid, een moeilijke kwestie. (JDS)

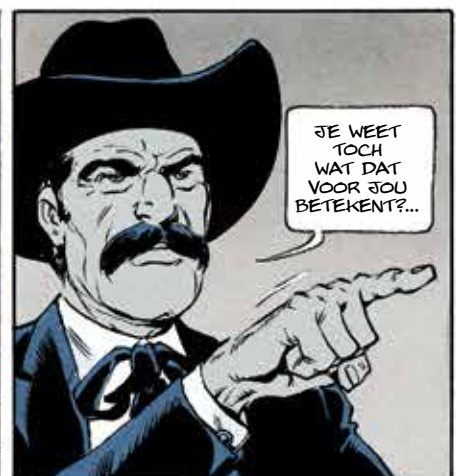

MOEST JE NU ECHT DE BRAZOS OVERSTEKEN, RINGO?...

IK WAS 'T M'N BROER VERSCHULDIGD, MAC ALLISTER!

JE WEEET TOCH WAT DAT VOOR JOU BETEKENT?...

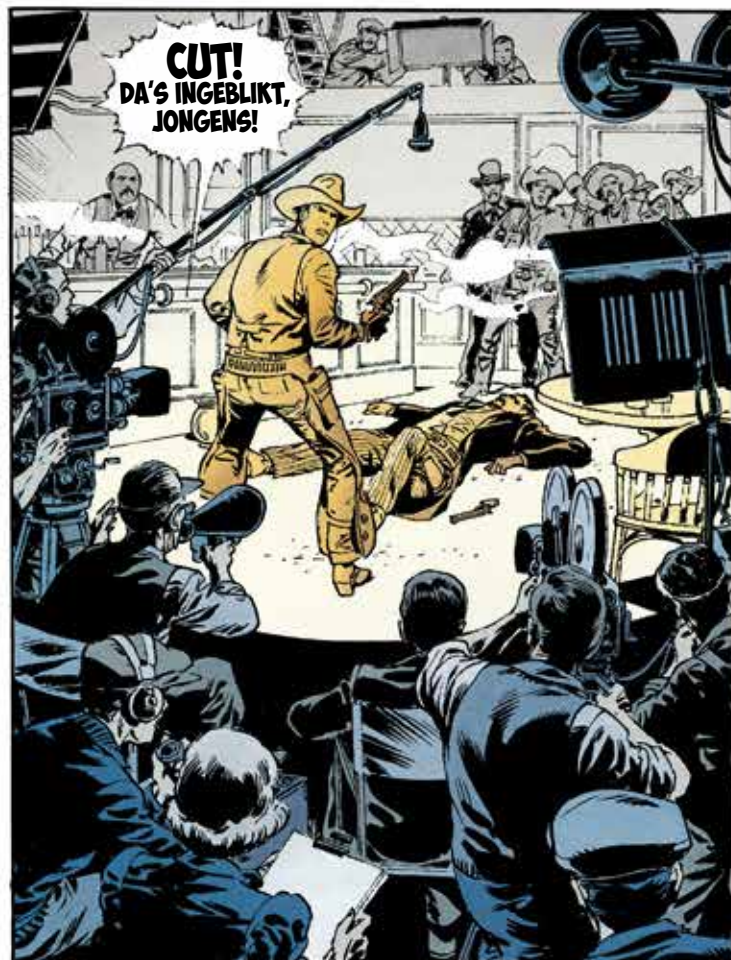
YEP... MAAR MIJ ZAL JE NIET IN DE RUG SCHIETEN, RASCAL!...

WEL IN JE BAST, JOCHIE...

BLAM!

JE... OW!

CUT! DA'S INGEBLIKT, JONGENS!

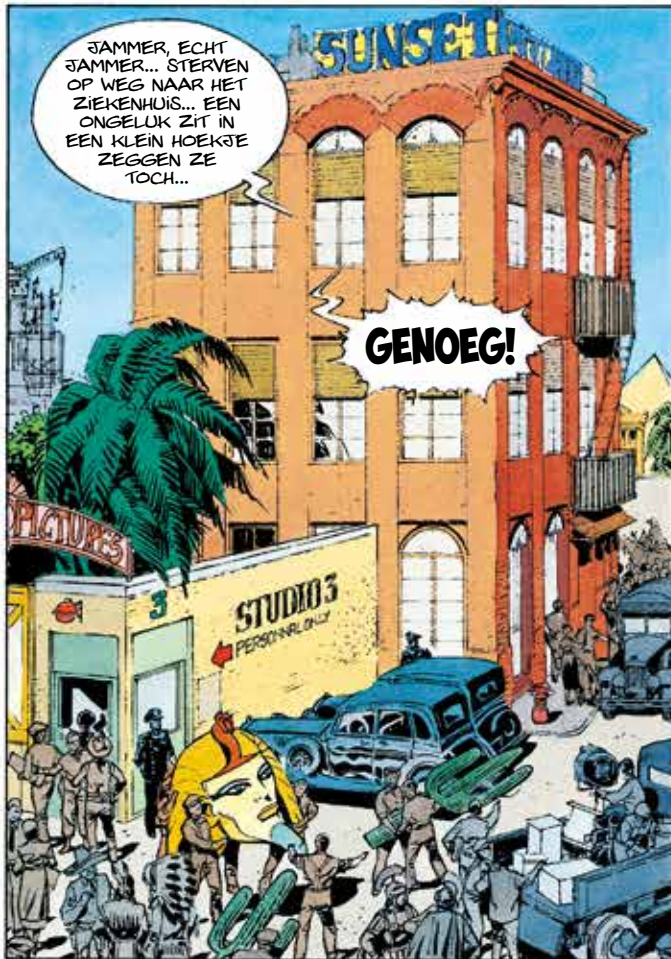

TIEN MINUTEN PAUZE!...

HEY, VINCE... ACH, SCHEI UIT! KOM OP, MAAT! WE HEBBEN NET DE TIJD OM ER EENTJE ACHTEROVERER TE SLAAN, VOOR WE...

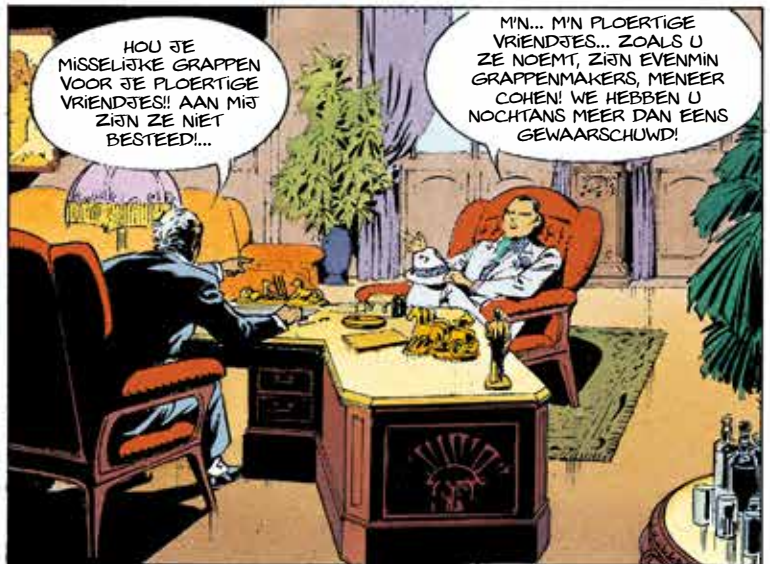

HELL!!

JAMMER, ECHT
JAMMER... STERVEN
OP WEG NAAR HET
ZIEKENHUIS... EEN
ONGELUK ZIT IN
EEN KLEIN HOEKJE
ZEGGEN ZE
TOCH...

GENOEG!

HOU JE
MISSELIJKE GRAPPEN
VOOR JE PLOERTIGE
VRIENDJES!! AAN MIJ
ZIJN ZE NIET
BESTEED!...

M'N... M'N PLOERTIGE
VRIENDJES... ZOALS U
ZE NOEMT, ZIJN EVENMIN
GRAPPENMAKERS, MENEER
COHEN! WE HEBBEN U
NOCHTANS MEER DAN EENS
GEWAARSCHUWD!

25% VAN DE INKOMSTEN VAN
SUNSET PICTURES EN U BENT
VOORGOED VAN UW KOPZORGEN
VERLOST: ONGELUKJES, STAKINGEN...
DERGELIJKE ERGERLIJKE
VOORVALLETJES...

**NOOIT!...
NIKS!
NOPPES!**

VOOR DE
LAATSTE KEER,
GEEN DOLLAR! GA
DAT MAAR VERTELLEN
AAN DIE LUIE REET WAAR
U BAAS TEGEN ZEGT!
EN NU VORT!
OPROTTE!

WAAROM WILT U
NIET MEEWERKEN?...
BEKIJK HET ZO...
75% VAN IETS IS NOG
ALTIJD BETER
DAN 100% VAN...
HELEMAAL NIETS!
TOCH?...

HIT IS VAN MIJ,
DEZE STUDIO...
VAN MIJ! EN
ZOLANG IK
LEEF, ZAL
NIEMAND...

**TOK
TOK
TOK**

**JA... WAT NU WEER?
BINNEN!**

